

השאלה:

המותר לרופא להעיד על חולה, שלא בהסכמתו?

תשובה:

יסוד השאלה מבוסס על שתי עובדות:

- א. הרופא קבל על עצמו כלפי החולה, לא לגלות פרטים על מחלתו;
- ב. בקבלו תעודת רופא, הוא נשבע לא לגלות ולא למסור לאחרים - בלי הסכמת החולה - כל פרטים העלולים לגרום נזק לחולה.

ביחס לעובדה הראשונה - על פי המבואר בשולחן ערוך, חושן משפט סימן כ"ח, בנושא-הכלים, "ומצאנו למדים, כי הקבלה אינה מתעת את הרופא לגלות ולהעיד מה שידוע לו על החולה. אולם לרוחמו דמילתא בכרי שלא ירא, שהרופא אינו מקיים הבטחתו, וכאילו מעל באישן, שהחולה נתן בו, צריך הרופא לקבל רשותו והסכמתו של החולה".

ביחס לעובדה השנייה - לדעת המחבר, משמעות השבועה כוללת גם שלא יגלה הדברים בצורת עדות ולא רק בזמן שאינו עד.

וזנה, אם נשבע במפורש שלא יעיד דבר שהוא יודע - הרי זו שבועת שוא, מפני שהוא מצוה להעיד (רמב"ם, הלכות שבועות, פרק ה' הלכה ט"ו).

אולם אם נשבע בכלל, שלא לגלות לשום אדם, השבועה כוללת גם מתן עדות, וחלה השבועה בכלל גם על דבר מצוה.

מסקנה:

"ולשאלתנו בענין עדות רופא, כיון שהשבועה היא בכלל, חלה השבועה עליו, ואסור לו להעיד בלי רשותו של החולה, ואם עבר והעיד - העדות פסולה".

(הרב וקובר, נעם, כרך ב', עמ' קפ"ח).

מקורות מטיפים:

הרפאה, כרך פ', חוברת ב' (יח סבת, תשל"א), עמ' 90;
שם, שם, חוברת ו' (י"ח אדר, תשל"א), עמ' 345; ועוד.